

BUDGETAFTALE 2010

Partierne Socialdemokraterne, Venstre, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Socialistisk Folkeparti og Dansk Folkeparti har indgået aftale om budgettet for 2010 med følgende tilføjelser, præciseringer og ændringer i forhold til budgetforslaget for 2010:

Aftalen er indgået inden for rammerne af økonomiaftalen mellem regeringen og Danske Regioner.

Investeringer

Region Hovedstaden har fået foreløbigt tilsagn om statslig medfinansiering af nybygning og ombygning på Rigshospitalet, Herlev Hospital, Hvidovre Hospital og Psykiatrisk Center Sct. Hans.

Region Hovedstaden har desuden søgt statslig medfinansiering til følgende hospitalsprojekter:

- Gennemførelse af generalplanen for Hillerød Hospital, så hospitalet kan fungere som områdehospital efter nybygning og gennemgribende renovering.
- Gennemførelse af generalplanen for Bispebjerg Hospital, der indebærer nybyggeri af et helt nyt Bispebjerg Hospital på matriklen, så det kan fungere som områdehospital.
- Samling af psykiatrien fra Psykiatrisk Center Rigshospitalet og Psykiatrisk Center Bispebjerg på Bispebjerg ved indretning af pavillonerne på Bispebjerg Hospital til psykiatri med enestuer, når den somatiske del af Bispebjerg Hospital er flyttet til nybyggeri på matriklen.
- En udbygning af Glostrup Hospital som en følge af de specialfunktioner, som er planlagt samlet på Glostrup Hospital, hvilket er en forudsætning for at samle specialer og lukke matriklen i Hornbæk.
- Overflytningen af funktionerne på Esbønderup til Frederikssund Hospital, så matriklen i Esbønderup kan lukkes.

Desuden vil Region Hovedstaden søge om 178 mio. kr. til etablering af enestuer på Psykiatrisk Center Hvidovre fra puljerne til enestuer og retspsykiatri på 250 mio. kr. afsat som led i økonomiaftalen for 2010 mellem regeringen og Danske Regioner.

Budgetaftalen har som forudsætning, at projekterne, som der er givet foreløbigt tilsagn om, og projekterne som der er søgt om, opnår støtte som forudsat, og at der fra puljerne til enestuer og retspsykiatri opnås tilsagn om 178 mio. kr. til Psykiatrisk Center Hvidovre. Partierne er enige om en række yderligere investeringer, men samtidig enige om, at der optages forhandling om det samlede investeringsbudget, såfremt de forventede tilsagn ikke opnås.

Der er enighed om følgende investeringer ud over dem, der er medtaget i budgetforslaget for 2010:

Fortsat renovering af Gentofte Hospital

I efteråret 2009 er den nye behandlingsbygning på Gentofte Hospital færdig og klar til ibrugtagning. Der er samtidig gennemført investeringer på 85 mio. kr. til igangsætning af etape 1 af den forudsatte renovering af Gentofte Hospital.

En deletape omfattende bl.a. indretning af ny akutmodtagelse inkl. lægevagt og skadestue og renovering af sengestuer gennemføres for 189 mio. kr. Investeringen skal muliggøre en fleksibel udnyttelse af kapaciteten.

Kvinde-/barncenter på Herlev Hospital

Med hospitalsplanen samles fødsler, gynækologi og pædiatri i et kvinde-/barncenter fire steder i regionen, hvert dækkende et planlægningsområde. På Herlev Hospital vil det allerede være muligt at gennemføre en flytning, hvor funktionerne midlertidigt indplaceres, så den akutte del af funktionen kan samles på et områdehospital med andre akutte specialer. Investeringsudgiften er 28 mio. kr. og der opnås en driftsbesparelse på årsbasis på ca. 16 mio. kr., der indarbejdes i budgetterne for 2011 og de følgende år. Hermed er de faglige forudsætninger for kvinde-/barncentre i alle fire planlægningsområder tilstede.

Indretning af Videnscenter for ryg sygdomme og samling af neurologi mm. på Glostrup Hospital

I begyndelsen af 2010 afsluttes renoveringen af Glostrup Hospital med færdiggørelsen af Vestre Behandlingsbygning. Dette sammen med den foreslåede udflytning af fødsler, gynækologi og pædiatri til Herlev Hospital muliggør en række rokader på Glostrup Hospital.

Der foreslås derfor gennemført en samlet investering med blandt andet følgende hovedelementer:

- Tilvejebringelse af det nødvendige areal til Videnscenter for ryg sygdomme, så flere patienter med ryg sygdomme kan behandles kirurgisk og medicinsk

- Samling og udvidelse af neurologien, herunder tilvejebringelse af nyt og større areal til Klinisk Neurofysiologisk Afdelings søvnfunktion
- Flytning af administrative funktioner fra Psykiatrisk Center Glostrup til Glostrup Hospital, så der frigøres plads til børne- og ungdomspsykiatrien

Nye fysiske rammer til Videncenter for Rygsygdomme og Klinisk Neurofysiologisk Afdelings søvnfunktion vil udvide behandlingskapaciteten på to områder, hvor der i dag er lang ventetid og stort forbrug på privathospitaler.

Ændringerne gennemføres inden for en investeringsramme på 65 mio. kr., hvori også indgår anskaffelse af en MR-scanner.

Samling og modernisering af skadestue og akutmodtagelse på Amager Hospital

Som led i hospitalsplanen samles skadestue og akutmodtagelse Amager Hospital på Italiensvej. De fysiske rammer er i dag meget utidssvarende. Den samlede investering er 40 mio. kr.

Samling af skadestue og akutmodtagelse på Helsingør Hospital

I 2010 overdrages skadestuen på Helsingør Hospital ledelsesmæssigt fra ortopædkirurgisk afdeling på Hillerød Hospital til medicinsk afdeling på Helsingør Hospital. Det foreslås samtidig hermed at forbedre de fysiske rammer gennem samling af skadestue og akutmodtagelse. Projektet gennemføres for 8 mio. kr.

Renoveringsprojekter indenfor det medicinske område

Der er i budgetforslaget for 2010 afsat 103,7 mio. kr. til renovering mv. Dette beløb øges med 5 mio. kr., og det forudsættes, at der i fordelingen af renoveringspuljen indgår projekter inden for det medicinske område.

Akutmodtagelse og enestuer på Psykiatrisk Center Ballerup

Med henblik på at skabe bedre fysiske rammer for de psykiatriske patienter opføres ny akutmodtagelse og der sikres enestuer til alle indlagte patienter. Projektet koster 105 mio. kr.

Enestuer til Psykiatrisk Center Gentofte i Hørsholm

Der afsættes midler til den forudsatte flytning af Psykiatrisk Center Gentofte til Hørsholm, hvorefter alle centrets indlagte patienter har enestuer. Projektet koster 355 mio. kr.

Fortsat renovering af tage og ventilationsanlæg på Hvidovre Hospital

Til den fortsatte renovering af tage og ventilationsanlæg på Hvidovre Hospital afsættes 124 mio. kr.

Finansiering

Finansiering af investeringerne på i alt 919 mio. kr., der hovedsagelig gennemføres i 2010 og 2011, fremgår af bilag 1.

Besparelser på institutionerne

Region Hovedstadens virksomheder har konkretiseret besparelser på i alt 300 mio. kr. Partierne tilslutter sig de foreslåede besparelser med følgende bemærkninger og ændringer:

1. Besparelse under Rigshospitalet, Finsencentret, til top-up service erstattes af tilsvarende besparelse på centrets personalebudget.
2. Besparelse på den radiologiske betjening fra Hillerød Hospital til Frederikssund Hospital fastholdes med den præcisering, at der forudsættes mulighed for at tage røntgenbilleder på Frederikssund Hospital i alle døgnets timer, idet tilkaldevagt i vagtperioden vil kunne være fremme inden for ½ time.
3. Flytning af palliativt afsnit fra Frederikssund Hospital til Hillerød Hospital gennemføres i overensstemmelse med hospitalsplanen som foreslået, da samlingen med onkologisk afdeling muliggør bedre kvalitet.
4. Forslag om lukning af et sengeafsnit og oprettelse af et OPUS-team ved Psykiatrisk Center Nordsjælland i Helsingør udgår, og den manglende besparelse finansieres af prioriteringspuljen på 50 mio. kr.
5. Forslag om omlægning af rehabiliteringsindsatsen i psykiatrien med udvidelse af kapaciteten ved Psykiatrisk Center Ballerup og Psykiatrisk Center Amager og reduktion ved Psykiatrisk Center Sct. Hans gennemføres, idet partierne lægger vægt på de muligheder for kvalitetsforbedring og effektivisering, der opnås ved at flytte funktionen nærmere til patienternes bopæl og hjemkommune.

Anvendelse af prioriteringspuljen på 50 mio. kr.

Partierne er enige om at anvende prioriteringspuljen til følgende initiativer:

1. Indsatsen for de psykiatriske patienter styrkes:
  - a. Forslag om lukning af et sengeafsnit og oprettelse af et OPUS-team ved Psykiatrisk Center Nordsjælland i Helsingør udgår, og den manglende besparelse på 5,1 mio. kr. finansieres af prioriteringspuljen i 2010 og følgende år. Administrationen fremlægger primo 2010 forslag til en reorganisering af Psykiatrisk Center Nordsjælland med henblik på at udnytte kapaciteten mest hensigtsmæssigt.
  - b. Forudsætningen om øget produktivitet i børne- og ungdomspsykiatrien fastholdes med henblik på at nedbringe ventetiden på udredning og behandling. Der afsættes 5 mio. kr. til meraktivitet.
  - c. Der afsættes 1 mio. kr. til kompetenceudvikling og efteruddannelse af personale på de psykiatriske afdelinger med henblik på at reducere anvendelsen af tvang.
2. Indsatsen for de medicinske patienter styrkes:
  - a. Følge-hjem ordningen udvides, så den dækker hele Region Hovedstaden. Der er afsat 5 mio. kr. i budgetforslaget for 2010, og dette beløb øges i 2010 og følgende år med 5 mio. kr. til 10 mio. kr.

- b. Til uddannelse og kompetenceudvikling for personalet på de medicinske afdelinger afsættes 2 mio. kr. i 2010.
  - c. Der afsættes 3 mio. kr. i 2010 og følgende år til et projekt vedr. sundhedscheck af særligt udsatte grupper og ældre. I 2010 anvendes 1 mio. kr. af dette beløb til metodeudvikling.
  - d. En række akutte hospitalsindlæggelser har sammenhæng med omfanget af især ældres medicinering. Der afsættes på den baggrund 1 mio. kr. i 2010 og følgende år til forsøg med kliniske farmaceuter i en akutmodtagelse med henblik på gennemgang af især ældre patienters medicinordinationer. Samtidig hermed udarbejdes forslag til et eller flere samarbejdsprojekter med kommuner og praksissektor om udgående funktion til medicingennemgang hos hjemmeboende og på plejehjem. Dette finansieres via forebyggelsespuljen og drøftes i Sundhedskoordinationsudvalget.
3. Til ambulanceberedskabet afsættes 5 mio. kr., der om nødvendigt anvendes til at opfylde de servicemål, som regionsrådet behandlede og vedtog den 25. november 2008, herunder til specifikke geografiske områder, hvor der måtte være særlige problemer.
  4. Rigshospitalet tilføres 2 mio. kr. i 2010 og følgende år til styrket behandling af patienter med cystisk fibrose.
  5. Med henblik på at forbedre rengøringen tilføres rengøringsområdet 18,1 mio. kr. Partierne er enige om at anbefale det kommende regionsråd at følge rengøringsstandarderne på hospitalerne nøje herunder vurdere rengøringsniveauet.
  6. Der afsættes 1 mio. kr. i 2010 til udarbejdelse af projekt- og procesforslag om nyt uniformsdesign.
  7. Der afsættes, ud over 1 mio. kr. allerede afsat i budgetforslaget yderligere 1,8 mio. kr., i 2010 til energimærkning af bygninger med henblik på at forbedre mulighederne for lånefinansiering af energibesparende foranstaltninger.

Bedre indsats for kroniske patienter

Med henblik på yderligere styrkelse af indsatsen for ældre medicinske og kroniske patienter søger Region Hovedstaden midler fra statens puljer til kroniske patienter.

Udmøntningen af midlerne til regioner og kommuner vil ske ved to adskilte ansøgningspuljer vedrørende udvikling og gennemførelse af forløbsprogrammer og patientundervisning og programmer for egenbehandling

Region Hovedstaden kan søge om 85,5 mio. kr. fra puljen vedrørende udvikling og gennemførelse af forløbsprogrammer og om 35,2 mio. kr. fra puljen vedrørende patientundervisning og programmer for egenbehandling.

Puljemidlerne udmøntes i perioden 2010-2012.

Der fremsendes ansøgning om:

- Lokale projekter, som udvikler og udbygger det lokale samarbejde mellem sektorerne om indsatsen i relation til kronisk syge med udgangspunkt i forløbspro-

grammerne samt styrker de enkelte sektorer i fagligt at indgå i forløbsprogrammerne.

- Tværgående regionsdækkende projekter, som understøtter de udførende enheders indsats i de konkrete patientforløb.
- Kompetenceudvikling. Med udgangspunkt i de faglige kompetencer, som er nødvendige for at kunne leve op til forløbsprogrammernes sundhedsfaglige indsatser, vil regionen udbyde tværsektorielle kurser i alle lokalområder, som medarbejdere i hospitaler, kommuner og almen praksis kan deltage i. Udover det sundhedsfaglige indhold vil kurserne også indeholde elementer, som understøtter det tværsektorielle samarbejde om patienterne. Desuden vil der blive udbudt kompetenceudvikling til personalet i almen praksis.
- It. Der vil blive lagt særlig vægt på en indsats, som styrker implementering af elektronisk kommunikation mellem sektorerne herunder elektronisk datafangst. Desuden vil der blive foretaget en analyse af, hvilke arbejdsprocesser i det tværsektorielle og sammenhængende patientforløb, herunder patientuddannelse og egenbehandling, som skal it-understøttes, med henblik på at implementere en samlet model for it-understøttelsen.
- Egenbehandling, herunder telemedicin. Analyse af eksisterende indsatser vedr. telemedicin vedr. KOL, sårbehandling samt AK-behandling (behandling med blodfortyndende medicin) med henblik på udbredelse af løsninger på disse områder, herunder patienternes egenstyring. Desuden igangsættes en analyse af mulighederne for at udvikle web-baserede patientuddannelsesværktøjer til at understøtte patienternes egenomsorgskapacitet.
- Patientuddannelse. Udvikle og harmonisere det sundhedsfaglige og pædagogiske indhold af de sygdomsspecifikke patientuddannelser, der knytter sig til forløbsprogrammerne for KOL, diabetes type 2, hjerte-/kar sygdomme og muskel-/skeletlidelser. Implementerer patientuddannelserne i hospitaler og kommuner i regionen.

Andre initiativer på sundhedsområdet

Det er vigtigt at informere om bivirkninger, så patienterne har mulighed for at træffe et informeret valg om given behandling, ligesom det er vigtigt løbende at holde øje med, at der ikke sker skred i behandlingsindikationerne. Der skal sættes fokus på ikke kirurgiske behandlingsmuligheder, f.eks. fysioterapi og alternative behandlinger. Forligspartierne anbefaler det kommende regionsråd, at der arbejdes videre med denne problemstilling.

Der er stort fokus på at sikre psykisk syge den rette medicin, herunder fokus på eventuelle alvorlige bivirkninger ikke mindst i forbindelse med brug af nyere mere potent medicin og ved polyfarmaci. Region Hovedstadens Psykiatri fortsætter arbejdet med kvalitetsudviklingen på området, herunder at der sker indførsel af bivirkningsregistrering samt en styrket indsats i forhold til reduktion af brugen af vanedannende medicin i samarbejde med praksissektoren. Forligspartierne anbefaler det kommende regionsråd, at der arbejdes videre med denne problemstilling.

Region Hovedstaden arbejder ud fra, at patienterne skal have den behandling, der virker bedst. I den forbindelse har forligspartierne en forventning om, at alle patienterne får alle de elementer i en behandling, som der er faglig enighed om – og som er beskrevet med NIP indikatorerne og i Operation Life pakkerne – som sikre den bedste mulighed for overlevelse og bevaring af funktionsevne. Forligspartierne anbefaler det kommende regionsråd, at der arbejdes videre med denne problemstilling.

Forligspartierne anbefaler det kommende regionsråd, at følge udviklingen i de allerede igangsatte projekter vedr. kemobehandling i hjemmet med henblik på en drøftelse af de indhentede erfaringer.

Regionens Informations- og rådgivningsenhed, der bl.a. undersøger mulighederne for behandling for patienter, der har mere end én måneds ventetid, har tillige til opgave at skabe det løbende overblik over ledig kapacitet på regionens hospitalsafdelinger. Arbejdet med at undgå unødvendig ventetid for patienter på venteliste skal fortsætte. Forligspartierne anbefaler det kommende regionsråd, at der arbejdes videre med denne problemstilling.

Regional udvikling

Inden for den kollektive trafik er partierne enige om følgende forslag til yderligere styrkelse:

- *Udvidelse af den nye myldretidslinje 300Super ad Ring 3.* Ved at udvide linjen til at køre 20 minutters drift i dagtimerne uden for myldretiderne kan der tilbydes en øget service for de, der har skiftende arbejdstider samt børn og unge under uddannelse, som rejser midt på dagen. Udvidelsen skønnes at skaffe 200.000 ekstra påstigere og koster netto 1,2 mio. kr.
- *Forbedret betjening på Gribskovbanen.* Udvidelse af halvtimesdriften mandag til fredag på begge grenene (Tisvildeleje og Gilleleje) til at omfatte alle dagtimer og ikke kun morgen og eftermiddag. Dette forslag koster netto 1,0 mio. kr. Det forudsætter ikke anlægsinvesteringer og kan gennemføres med det eksisterende togmateriel. Dertil tillægges 0,2 mio. kr. i ekstraordinær markedsføring.

Initiativerne afholdes inden for Movia's endelige budget for 2010.

Som et særlig fokusområde inden for kulturområdet afsættes der 2 mio. kr. til tilskud, der kan medfinansiere store nyskabende kulturarrangementer indenfor f.eks. rytmisk musik og moderne kunst, som flere aktører samarbejder om. Arrangementerne skal som minimum være på et regionalt eller øresundsregionalt niveau, og der skal være en betydelig medfinansiering fra andre parter og aktørerne selv. Tildeling af tilskud sker efter et årligt opslag.

Medarbejderudvikling og arbejdsmiljø

Region Hovedstaden skal være en attraktiv arbejdsplads nu og i fremtiden.

På sundhedsområdet er der i regionens budget for 2010 – ud over de midler, der er afsat under de enkelte virksomheder - afsat 17 mio. kr. til fortsættelse af arbejdsmiljøindsatsen og initiativprogram for rekruttering og fastholdelse samt opstart af nye uddannelser mv.

Der er afsat 8,3 mio. kr. til lederuddannelser til medfinansiering af Region Hovedstadens kommende lederprogram.

Der er indarbejdet en udvidelse på 19,6 mio. kr. til specialuddannelse af sygeplejersker, indsatslederuddannelse, hospitalspraktik for ambulancepersonale og til helt korte uddannelser på sundhedsområdet.

Hertil kommer 6 mio. kr. til uddannelse af intensivsygeplejersker i forbindelse med udvidelse af intensivkapaciteten.

Endelig er ca. 34 mio. kr. fra trepartsforhandlingerne til rådighed til kompetenceudvikling. Der skal forhandles om anvendelsen af disse 34 mio. kr. mellem arbejdsgiversiden og organisationerne. Det anbefales, at arbejdsgiversiden lægger vægt på at understøtte det medicinske område, det akutte område og psykiatrien i forhandlingerne.

Under budgettet for regional udvikling er afsat midler til udvikling af korte uddannelser på sundhedsområdet.

Partierne bag budgetforliget er loyale over for budgetforligets indhold og vil arbejde for budgettets gennemførelse.

Eventuelle uenigheder og nye synspunkter i forhold til budgettet rejses først i forligskredsen.

Partierne forudsætter at hospitals- og psykiatriplanerne gennemføres som forudsat så hurtigt som muligt, af hensyn til patienter og personale.

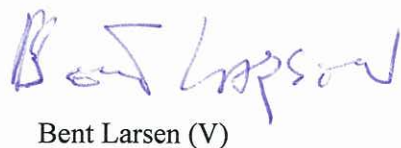
I tilfælde af ovenstående principper fraviges, drøftes dette i forligskredsen, og en konsekvens heraf kan være, at budgetforligskredsen forlades.

Partierne bag budgetforliget mødes inden udgangen af juni 2010 for at drøfte budgetaftalen.

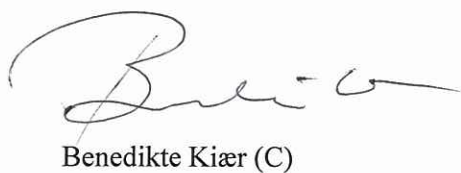
For partierne:

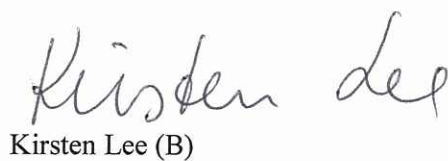
Lars Engberg (A)

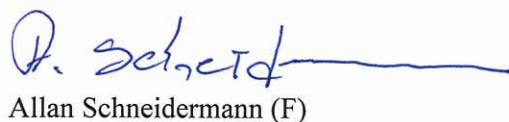
Bent Larsen (V)

Benedikte Kiær (C)

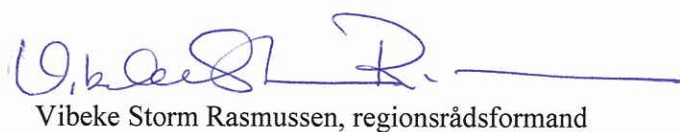
Kirsten Lee (B)

Allan Schneidermann (F)

Henrik Thorup (O)

Vibeke Storm Rasmussen, regionsrådsformand

Følgende bilag er vedlagt denne aftale:

- Bilag 1 Investeringer
- Bilag 2 Anvendelse af prioriteringspuljen på 50 mio. kr.

Bilag 1. Investeringer

Gentofte Hospital, ny akutmodtagelse mv.	189,0
Herlev Hospital, etablering af kvinde/barn center	28,0
Glostrup Hospital, ryg sygdomme og neurologi	65,0
Amager Hospital, ny akutmodtagelse	40,0
Helsingør Hospital, ny akutmodtagelse	8,0
Renovering på det medicinske område	5,0
PC Ballerup, akutmodtagelse og enestuer	105,0
PC Gentofte/Hørsholm	355,0
Hvidovre Hospital, renovering af tage og ventilationsanlæg	124,0
Investeringer i alt	919,0
Kassetræk	-260,3
Frigivne NESA-midler 2011-13	-363,4
Frigivelse af investeringsbevilling 2009 til Hvidovre Hospital	-16,0
Pulje til energibesparelse investeringer 2009 og 2010	-18,4
Provenu ved lånefinansiering af energiinvestering i 2010	-39,7
Renoveringspulje 2011-13	-221,2
Finansiering i alt	-919,0

Mio. kr., 2010 pris- og lønniveau

Hovedparten af investeringerne gennemføres i 2010-11

Bilag 2. Anvendelse af prioriteringspuljen på 50 mio. kr.

Mio. kr., 2010 pris- og lønniveau	2010	2011	2012	2013
Psykiatri, Helsingør	5,1	5,1	5,1	5,1
Børne- og ungdomspsykiatri, meraktivitet	5,0	5,0	5,0	5,0
Uddannelses tilbud vedr. tvang i psykiatrien	1,0	1,0	1,0	1,0
Følge-hjem ordning	5,0	5,0	5,0	5,0
Uddannelse, medicinske afdelinger	2,0			
Sundhedscheck for særligt udsatte grupper og ældre	3,0	2,0	2,0	2,0
Kliniske farmaceuter i akutmodtagelsen	1,0	1,0	1,0	1,0
Ambulanceberedskab	5,0	5,0	5,0	5,0
Cystisk fibrose	2,0	2,0	2,0	2,0
Rengøring	18,1	18,1	18,1	18,1
Uniformsdesign	1,0			
Energimærkning, konsulentgennemgang af bygninger	1,8	1,8	1,8	1,8
Nye initiativer i alt	50,0	46,0	46,0	46,0